

၂။ ဘာသာတရား လိုက်နာကျင့်သုံးခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက် (မှတ်စု)

၁။ ဘာသာတရားများ

လောက၌ ဘာသာတရားအမျိုးမျိုး ရှိကြသည်။ အများစု ယုံကြည်ပြီး လိုက်နာကျင့်သုံးနေကြသည့် အထင်ရှားဆုံး ကမ္ဘာ့ဘာသာတရားကြီးများကို သေသေချာချာ လေ့လာသုံးသပ်ကြည့်လျှင် -

(၁) ကိုယ်ကျင့်သီလ အခြေခံသော ဘာသာ

ဘာသာတရားအများစုသည် အခြေခံအားဖြင့် ကိုယ်ကျင့်သီလကို အတိုင်းအတာတစ်ခုအရ ဆုံးမ လမ်းညွှန်မှုပြုကြသည်။ အခြေခံ ကိုယ်ကျင့်သီလကောင်းရေးကို ဦးစားပေးသော ဘာသာတရားက များသည်။

ကိုယ်ကျင့်သီလဟု သတ်မှတ်ထားသည့် အရာများတွင်မူ -

တချို့ဘာသာများ၏အဆိုသည် ဗုဒ္ဓဟောကြားထားသည့် တရားဓမ္မနှင့် နှိုင်းယှဉ်ကြည့်လျှင် ကိုယ်ကျင့် သီလ ပျက်ပြားမှုကို ကိုယ်ကျင့်သီလတစ်ခုအနေနှင့် သတ်မှတ်လိုက်နာ ကျင့်သုံးနေကြသည်။

(ဥပမာ- နိဂဏ္ဍုပေါသထသီလ)

(၂) ဖန်ဆင်းရှင်အလိုကျ လိုက်နာသော ဘာသာ

များသောအားဖြင့် ဘာသာတရားများသည် -

“ဖန်ဆင်းရှင်၏ အလိုတော်ကျ လိုက်နာကြရပြီး၊ ပြုခဲ့မိသမျှ မကောင်းမှု အကုသိုလ်များကို ဖန်ဆင်းရှင် ထံ ဝန်ချတောင်းပန်လိုက်သည်နှင့် ဘုရားသခင်က ခွင့်လွှတ်ခဲ့လျှင် ပြုမိသော အကုသိုလ်များ၏ ပြစ်ဒဏ်များ အားလုံး မခံရတော့” ဟု ဆိုခြင်းကို -

အလွယ်တကူ မျက်စိမှိတ် လက်ခံယုံကြည်သည့်ပုဂ္ဂိုလ်များ အလွန်များသည်။

ဤသို့- “ခွင့်လွှတ်ရုံမျှဖြင့် အရာခပ်သိမ်း ပြစ်ဒဏ်များအားလုံး မခံကြရတော့” ဟုသည် -

“ဖြစ်နိုင် - မဖြစ်နိုင်” ဆင်ခြင်စဉ်းစားသော ပုဂ္ဂိုလ် အလွန်ရှားသည်။

ဆင်ခြင်သုံးသပ်ချက်

ဝန်ချတောင်းပန်ရုံမျှဖြင့် - မကောင်းမှုဒုစရိုက် အကုသိုလ်တရားများ၏ အကျိုးပေးမှု၊ ဒုက္ခရောက်စေမှုမှ လွတ်ကင်းနိုင်သည်ဟုသည် “တစ်ဘဝတာအတွင်း ဆိုလျှင်မူ - ဖြစ်ကောင်းဖြစ်နိုင်သည်။”

- လူလုပ်ထားသည့် လောကဥပဒေဖြစ်လျှင် -

လွတ်ငြိမ်းချမ်းသာခွင့် ပေး၍ရနိုင်သည်။

- ပြစ်ဒဏ်ပေးသည့်သူ မရှိ၍ အပြစ်ဒဏ်မှ လွတ်နေစေကာမူ -

စိတ်ဖိစီးမှုဆိုသည် အပြစ်ဒဏ်၊ မိမိပြုလုပ်ထားသည့် အကုသိုလ် ကံတရားအတိုင်း သဘာဝက ပေးသော အပြစ်ဒဏ်ကိုမူ ခံယူရမည်သာ ဖြစ်သည်။

(၃) ကယ်တင်ရှင်ကို အားထား ယုံကြည်မှု

လူအများစုသည် အလွယ်လမ်းကို လိုက်ကြပြီး၊ ကိုယ်အား ကိုယ်ကိုးရမည်။ ကိုယ့်အလုပ် ကိုယ်လုပ် ရမည်ဆိုခြင်းကိုမူ ပျင်းကြသည့်အတွက်-

“ကယ်တင်မည်ဆိုသော ပုဂ္ဂိုလ်များ နောက်သို့သာ အလွယ်တကူ အားထား ယုံကြည်မှုဖြင့် လိုက်ကြလေသည်။”

[သာဓက။ ။ ဘိုးတော်၊ မယ်တော်၊ နတ်ဆရာ၊ ဓာတ်ဆရာများ ကိုးကွယ်မှု-

(၁) ဓာတ်လုံး၊ လက်ဖွဲ့ဆောင်ထားလျှင်-
စီးပွားဥစ္စာများ တိုးတက်သည်၊ သိဒ္ဓါပြီးသည်။

(၂) ချဲထီ၊ နှစ်လုံးထီ ပေါက်မည့်နံပါတ်များ ပေးမည်-ဆို၍
ပေးသည့်ပုဂ္ဂိုလ်အပေါ် အားထားယုံကြည် ချဉ်းကပ်ကြခြင်း။]

(၄) ဗုဒ္ဓဘာသာ

(၁) ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည်-

“အတ္တာဟိ အတ္တနော နာထော။

- မိမိသည်သာ မိမိ၏ ကိုးကွယ်ရာဖြစ်သည်” ဟူသော စကားအရ-

“ကိုယ်ကောင်းလျှင် ခေါင်းဘယ်မှ မရွေ့ပါ၊ မိမိကိုယ်တိုင် ကောင်းအောင် ကျင့်သုံးခြင်းသည် သာ ပဓာနကျသည်” ဟု ဟောတော်မူသည်။

(၂) ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည်-

“သဘာဝတရားတို့၏ တကယ့်အရှိတရား၊ အမှန်တရားကိုသာ ဖော်ထုတ်ပြီး” ဟောတော်မူသည်။

[ဥပမာ- မီးသည် ဘုရားသခင် ဖန်ဆင်း၍ ပူခြင်းမဟုတ်၊ ပင်ကိုယ်သဘာဝကပင် ပူခြင်းဖြစ်သည်။

- ပူသော မီးကို သွားထိသူမှန်သမျှ ပူလောင်ခြင်းကိုသာ ခံရမည်ဖြစ်သည်။]

သဘာဝတရားကြီး၏ တကယ့်အရှိတရား၊ အမှန်တရားတို့ကို မည်သူက ပြောင်းလဲ၍ မဖြစ်နိုင်ပါ။

(၃) ထို့အတူ- ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည်-

“ကံနှင့် ကံတရားတို့၏ အကျိုးပေးပုံ ကမ္မနိယာမကိုလည်း ဖော်ထုတ်ပြီး” ဟောကြား ညွှန်ပြ တော်မူပါသည်။

(က) အကုသိုလ်တရား မှန်သမျှသည်-

သာဝဇ္ဇ - အပြစ်ရှိသည်။

ဒုက္ခဝိပါက - ဆင်းရဲသော အကျိုးကို ထုတ်လုပ်သည်။

(ခ) ကုသိုလ်တရားမှန်သမျှသည်-

အနဝဇ္ဇ - အပြစ်ကင်းသည်၊

သုခဝိပါက - ချမ်းသာသော အကျိုးကို ထုတ်လုပ်သည်။

ဟူသော “ကမ္မနိယာမ” ကိုလည်း မည်သူမျှ ပြောင်းလဲ၍ မရနိုင်ပါ။

- မည်သူကမျှ-

“ဒါအကုသိုလ်ဖြစ်စေ၊ ဒါကုသိုလ်ဖြစ်စေ၊

ဒါ မကောင်းကျိုးပေးစေ၊ ဒါကောင်းကျိုးပေးစေ” ဟုလည်း သတ်မှတ်ပေး၍ မရနိုင်ပါ။

- သတ္တဝါတို့သည် သံသရာကျင်လည်ခဲ့သည် အချိန်များမှာ-

“ကောင်းသည်ကိုလည်း ပြုလုပ်မိမည်၊ မကောင်းသည်များကိုလည်း ပြုလုပ်မိကြမည်၊
အမှားအယွင်းများကိုလည်း လုပ်ခဲ့မိနိုင်သည်။

အမှားများ ပြုလုပ်မိခဲ့သော်- ထိုအမှားများ၏ ဆိုးကျိုးပြစ်ဒဏ်ကို ခံကြသည်” ဆိုသည်မှာ
အလွန် ထင်ရှားလှသည်။

- ပစ္စုပ္ပန် လောကမှာ မည်မျှ ကောင်းသည်များကို ပြုလုပ်နေစေကာမူ-

ဆိုးကျိုးများ ခံစားနေရသည့် ပုဂ္ဂိုလ်များ ရှိသည်။ မည်သည့်ပုဂ္ဂိုလ်ကမျှ ပြစ်ဒဏ်ပေးနေခြင်း
မဟုတ်ဘဲ မိမိပြုခဲ့သော မကောင်းမှုအကုသိုလ်ကံကသာ မိမိကို ထိခိုက်နစ်နာစေခြင်း၊
ဆိုးကျိုးများကို ပေးနေခြင်းသာ ဖြစ်သည်။

- အကုသိုလ်ကံတရားက ခွင့်မလွှတ်နိုင်သည့်အတွက် ဆိုးကျိုးပြစ်ဒဏ်များ ခံစားကြရသည်ဆိုသည်
မှာ ထင်ရှားသည်။ (ကမ္မနိယာမ= ကံနှင့် ကံ၏အကျိုးသာ)

- [ဤသည်ကို- “ပြင်ပပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးတစ်ယောက်က လာပြီး ကျူးလွန်ခဲ့သော အပြစ်များအားလုံး
ကို လွတ်ငြိမ်းချမ်းသာ ခွင့်ပြုသည်” ဆိုခြင်းမှာလည်း လုံးဝ မဖြစ်နိုင်ပါ။]

- မည်မျှပင် ဘုရား၊ တရား ယုံကြည်စေကာမူ-

- သဘာဝတရားတို့၏ ဒဏ်ခတ်မှုကို မည်သူမျှ မတွန်းလှန်နိုင်ပါ။

- ကံနှင့် ကံတရားတို့၏ အကျိုးပေးမှုကိုလည်း မည်သူမျှ မရှောင်လွှဲနိုင်ပါ။

ဤသည်တို့သည် လက်တွေ့မျက်မြင်အားဖြင့်လည်း အလွန်ထင်ရှားသည်။

(၄) ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် တရားတော်များ-

သွာက္ခာတ - မှန်မှန်ကန်ကန်နှင့် အရှိကို အရှိအတိုင်း ဟောကြားတော်မူသည်။

သန္နိဋ္ဌိက - ဟောကြားသည်တို့ကို မည်သူမဆို ကိုယ်တိုင်လည်း သိမြင် တွေ့ရှိနိုင်သည်။

အကာလိက - သိမြင်နိုင်ရန် အချိန်ကာလ စောင့်ဆိုင်းရန်လည်း မလိုအပ်၊

အခုကျင့်လျှင် အခု သိမြင်နိုင်သည်။

ဤသို့စသည်ဖြင့်- ဘုရားရှင် ဟောကြားတော်မူခဲ့ရာ တရားတော်များသည် အလွန်ပင် လက်တွေ့ကျ၊
မှန်ကန်လှပါသည်။

(၅) ၎င်းအပြင်-

“သံသရာဝဋ်မှ လွတ်မြောက်ပြီး ဆင်းရဲဒုက္ခများ အားလုံးမှ ချုပ်ငြိမ်းရာ နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုနိုင်
ရာ လမ်းစဉ်ကို ချမှတ်ပေးနိုင်သော ဘာသာတရားသည် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ ဟောကြားသည့် ဘာသာတရား
တစ်ခုသာ ရှိသည်။”

၂။ လိုက်နာကျင့်သုံးကြခြင်း

မိမိတို့ ကိုးကွယ်သည့် ဘာသာ၏ အဆုံးအမဖြစ်သော ဘာသာတရားနှင့် ပတ်သက်လာလျှင်-

(၁) မှန်-မမှန်၊ ပြည့်စုံမှု ကျိုးကြောင်းဆီလျော်မှု ရှိ-မရှိ မဆန်းစစ်ဘဲ ဆရာပြောသမျှ အမှန်ဟုသာ ယုံကြည်ပြီး လိုက်နာကျင့်သုံးကြခြင်း။ (နိဂဏ္ဍုပ္ပေါသထသီလ)

(၂) ဖန်ဆင်းရှင်ထံ ဝန်ချတောင်းပန်လိုက်လျှင်-

“ကျူးလွန်မိသည့် ပြစ်ဒဏ်များမှ ခွင့်လွှတ်မည်” ဟူသော အပြောသက်သက်ကိုသာ လက်ခံ ယုံကြည်နေကြခြင်း၊

(၃) စီးပွားရေး၊ ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေး-စသည့်ကိစ္စများအတွက် မိမိကိုယ်တိုင် ပြုလုပ်ရမည်ကို ပျင်းကြသောကြောင့် ကိုယ့်အား ကိုယ်မကိုးကြဘဲ ကယ်တင်မည်ဆိုသော ပုဂ္ဂိုလ်များကိုသာ ချဉ်းကပ် ပြီး လက်တွေ့မကျသည့် အရာများကို အားထားယုံကြည်နေကြခြင်း-စသည်တို့သည်-

- “စဉ်းစားဆင်ခြင်ဉာဏ် အလွန် အားနည်းခြင်းကြောင့်ဖြစ်သည်။”

- အရာရာကို မှန်မှန်ကန်ကန် မမြင်နိုင်၊ မစဉ်းစားနိုင်ကြသောကြောင့်လည်း-

“အမှားကို အမှန်၊ အမှန်ကို အမှားထင်ပြီး မိမိတို့ယုံကြည်ရာ ဘာသာတရားများ၏ အဆုံးအမ များကို လိုက်နာကျင့်သုံးမိနေကြသည်။”

ဤလိုက်နာကျင့်သုံးသည့်အထဲတွင်-

(က) ကောင်းသည်များပါလျှင် - ကောင်းကျိုးများ ရကြမည်။

(ခ) မကောင်းသည်များကို အကောင်းလုပ်ပြီး ဟောကြားထားသည့် ဘာသာတရားကို လိုက်နာကျင့်သုံးမိလျှင်မူ - နောက်ဆုံး နစ်မြွန်းကြရမည်သာ ဖြစ်သည်။

~ ~ ~ ~ ~ ~ ~

(၄) ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ ဟောကြားတော်မူသော-

(က) သဘာဝတရားတို့၏ အစစ်အမှန် အရှိတရားကို အမှန်အတိုင်း မြင်နိုင်ရန်၊
အမှန်အတိုင်း သိနိုင်ရန်-

အသိဉာဏ်ပညာရှိဖို့ အလွန်အရေးကြီးသည်။ အမှန်မြင်နိုင်သော အသိဉာဏ်ပညာ(သမ္မာဒိဋ္ဌိ) ကို မိမိသန္တာန်၌ တည်ဆောက်နိုင်မှသာ မှားယွင်းချွတ်ချော်နေသော ကြောင်းကျိုး ဆီလျော်မှု မရှိသော အရာများကို လက်မခံမိမှာ ဖြစ်သည်။

(ခ) အကုသိုလ်ကံ၏ အပြစ်ဒဏ်ဆိုသည်မှာ-

လူက ပေးသော အပြစ်ဒဏ်မျိုး မဟုတ်ပါ။ သဘာဝက ပေးသော (မိမိပြုခဲ့သော အကုသိုလ် စေတနာကံအတိုင်း ပြန်ရလာသော မကောင်းကျိုး)အပြစ်ဒဏ်သာ ဖြစ်သည်။

(ဂ) သဘာဝကပေးသည့် အပြစ်ဒဏ်များကိုလည်း-

မည်သူတစ်ဦးတစ်ယောက်မျှ ဝင်ရောက် အာမခံပြီး ကွင်းလုံးကျွတ် လွတ်ပေးရန်မှာ မဖြစ်နိုင်ပါ။ ဤသို့မဖြစ်နိုင်သည်ကို ဖြစ်နိုင်သည် ယုံကြည်ပြီး မကောင်းမှုများကို ကျူးလွန်မိခဲ့သော် တကယ့်အပြစ်ဒဏ်ခံရသည့်အချိန်၌ ကယ်တင်မည့်သူ ရှိမည် မဟုတ်ပါ။

ဤသို့စသည်ဖြင့်- ဘုရားရှင် ဟောကြားတော်မူခဲ့ရာ တရားတော်များသည် အလွန်ပင် လက်တွေ့ကျ မှန်ကန်သည်။ သို့သော်- ထိုလက်တွေ့ကျသော တရားကို လက်မခံ မယုံကြည်ဘဲ ငြင်းပယ်ကြပြီး၊ မဖြစ်နိုင်သည်များကိုမူ အလွယ်တကူ ယုံကြည်လက်ခံ လိုက်နာကြသူများ ကမ္ဘာပေါ်မှာ အလွန် များလှပါသည်။

ထိုသို့ မဖြစ်နိုင်သည်များကို ယုံကြည်နေကြခြင်းမှာ-

(၁) သမ္မဇည-ဟူသော မှန်ကန်စွာ စဉ်းစားနိုင်သော အသိဉာဏ်၊ ဆင်ခြင်တုံတရား အားနည်းကြခြင်းကြောင့် ဖြစ်သည်။

(၂) လောကအနေနှင့် ပညာတတ်ပုဂ္ဂိုလ်များပင် ဖြစ်သော်လည်း ဘာသာတရားနှင့် ပတ်သက်လာလျှင်- “စဉ်းစားနိုင်သော အသိဉာဏ်ကို အစဉ်အလာ ယုံကြည်မှုများက လွှမ်းမိုးထားခြင်း” ကြောင့် -

မိမိ၏ အသိဉာဏ်ကို အသုံးချနိုင်ဖို့ အလွန်ခဲယဉ်းပြီး၊ လက်တွေ့ကျသည်ဖြစ်စေ- မကျသည်ဖြစ်စေ၊ ဟုတ်သည်ဖြစ်စေ-မဟုတ်သည်ဖြစ်စေ ကြိတ်မှိတ် လက်ခံပြီး ယုံကြည် နေကြခြင်းဖြစ်သည်။

(၃) လောကလူအများစုသည်-

ပရပစ္စယ-ဟူသော သူတစ်ပါး ပြောသည့်အတိုင်း မဆင်ခြင်၊ မသုံးသပ်ဘဲ ယုံကြည် ကြသူများသည်။

(၄) အမှန်တကယ် စဉ်းစားဉာဏ်ရှိပြီး ပုဂ္ဂိုလ်များကမူ-

သာမန်နှင့် မယုံကြည်နိုင်ဘဲ သဘာဝအမှန်တရားများကို သိရှိနိုင်ရန် သမ္မဇညဉာဏ်ဖြင့် ဆင်ခြင်သုံးသပ် ထိုးဖောက်ထွက်လာကြသည်။

(၅) တရားထူး၊ တရားမြတ်ရ၍ သောတာပန်အဆင့်သို့ ရောက်ပြီဆိုလျှင်-

အသိဉာဏ်ထက်မြက်လာပြီး ကိုယ်တိုင်သိသောဉာဏ်ကြောင့်-

အပရပ္ပစ္စယော - သူတစ်ပါး ပြောတိုင်း မယုံကြည်၊

ဝေသာရဇ္ဇပ္ပတ္တော - မိမိ၏ အသိဉာဏ်ဖြင့် အမှန်သိမြင် ရဲရင့်မှု ရှိလာကြသည်။

[သာဓက-

ဓမ္မစကြာနာကြားပြီးနောက် အရှင်ကောဏ္ဍညသည် သောတာပန်ဖြစ်၍ ရရှိရာ ဓမ္မစက္ခု၊ ဓမ္မအသိဉာဏ်ကြောင့် ရဲရင့်မှု ရှိလာပြီး သူတစ်ပါးပြောတိုင်း မယုံကြည်တော့ပါ။]

၃။ လိုက်နာကျင့်သုံးခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက်

ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ အဆုံးအမဖြစ်သော ဘာသာတရားအတိုင်း လိုက်နာကျင့်သုံးမှုနှင့် ပတ်သက်ပြီး-

- (၁) မှန်ကန်သော ရည်ရွယ်ချက် ရှိရမည်။
- (၂) “မည်သည့်အတွက် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ ဟောကြားထားသော ဘာသာတရားကို လိုက်နာကျင့်သုံးကြတာလဲ”ဟု ကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်ဖို့ လိုအပ်သည်။
- (၃) “မှန်ကန်သည့်အနေနှင့် ဘာသာတရားကို လိုက်နာကျင့်သုံးခြင်းမှာ ဟုတ်ပါရဲ့လား”ဟု စဉ်းစားရမည်။
- (၄) “လိုက်နာကျင့်သုံးမှုအတွက် မည်သို့ နှလုံးသွင်းမှ၊ မည်သည့် ရည်ရွယ်ချက်ထားမှ- မှန်ကန်မည်ဆိုသည်ကိုလဲ” သိအောင် လုပ်ကြရမည်။

ဘာသာတရား လိုက်နာကျင့်သုံးခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက်နှင့် ပတ်သက်၍ ဆွေးနွေးသော သုတ္တန်

- သုတ်အမည် = အင်္ဂုတ္တရနိကာယ်၊ ကောဠိကသုတ်
- ဆွေးနွေးမေးမြန်းသူ = အလွန်ဉာဏ်ထက်သော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ် “အရှင်မဟာကောဠိက”
- ဆွေးနွေးဖြေကြားသူ = လက်ယာရံ အဂ္ဂသာဝကဖြစ်တော်မူသော “အရှင်သာရိပုတ္တရာ”
- ဆွေးနွေးရာတိုင်းပြည် = သာဝတ္ထိပြည်

အရှင်မဟာကောဠိက-၏ ဘဝနောက်ခံသမိုင်းကြောင်း

ရှင်မဟာကောဠိက၏ ဖခင်သည် ဗြာဟ္မဏပဏ္ဍိတ်ထဲတွင် နာမည်ကြီးသော “အဿလာယန” အမည်ရှိသည့် ပုဏ္ဏားပညာရှိတစ်ဦးဖြစ်သည်။ အဿလာယန အနွယ်ဖြစ်ပြီး ၁၆-နှစ်အရွယ်ကပင် ဗေဒသုံးပုံကို တစ်ဖက်ကမ်းရောက် တတ်မြောက်၍ ဗြာဟ္မဏအသိုင်းအဝိုင်းက လေးစားရသည့် ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦး ဖြစ်သည်။ မြတ်စွာဘုရားနှင့် ဇာတ်ဝါဒနှင့်ပတ်သက်ပြီး ယှဉ်ပြိုင် စကားပြောရန် ဗြာဟ္မဏများက ရွေးချယ်ခြင်း ခံယူရသူလည်း ဖြစ်သည်။ (ဆွေးနွေးသော သုတ္တန်- အဿလာယနသုတ္တန်)

ဘုရားရှင်လက်ထက်တုန်းက- အိန္ဒိယနိုင်ငံတွင် (၁) ခတ္တိယ- မင်းမျိုး၊ (၂) ဗြာဟ္မဏ- ပုဏ္ဏားမျိုး၊ (၃) ဝေဿ- ကုန်သည်လယ်လုပ်မျိုး၊ (၄) သုဒ္ဓ- ဝေယျာဝစ္စစသည်လုပ်ရသော သူဆင်းရဲမျိုး ဟူ၍ အမျိုးဇာတ်လေးမျိုး ခွဲခြားသတ်မှတ်ထားသည်။

ဤသို့ အမျိုးဇာတ်လေးမျိုးတွင် အောက်တန်းစား ဇာတ်နိမ့်များကို လူလူချင်း တူပါလျက်- မထိရ၊ မကိုင်ရသော ပုဂ္ဂိုလ်များအဖြစ် သတ်မှတ်ကြဉ်ဖယ်ထားကြသည်။

[အိန္ဒိယနိုင်ငံမှာ ဇာတ်နိမ့်များကို ဇာတ်မြင့်များက လူရာ မသွင်းကြ၍ ဇာတ်နိမ့်ဖြစ်သူ ဒေါက်တာ အမ်ဘောဒ်ကာ (Dr.Ambedkar) ဆိုသူက ခေါင်းဆောင်ပြီး ဗုဒ္ဓဘာသာထဲ သွင်းခဲ့သည်။ ဇာတ်အမျိုးစား ခွဲခြားခြင်းကို လက်မခံသော ဗုဒ္ဓဘာသာထဲသို့ ဝင်ခဲ့ကြသည်။]

ဇာတ်ဝါဒနှင့် ပတ်သက်ပြီး ဆွေးနွေးသောသုတ္တန်(အဿလာယနသုတ်)

မြတ်စွာဘုရား - ဇာတ်ဝါဒကို တော်လှန်ခဲ့သည်။ ဇာတ်နှင့်ပတ်သက်၍ မြတ်စွာဘုရား၏ ဝါဒမှာ-
“စတုဝဏ္ဏသုဒ္ဓိ”ဖြစ်သည်။
(စတုဝဏ္ဏ- အမျိုးဇာတ် လေးမျိုးလုံး၊ သုဒ္ဓိ- စင်ကြယ်နိုင်သည်။)

အဿလာယန - “ဗြာဟ္မဏဇာတ်ရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကသာလျှင် ဖြူစင်-မြင့်မြတ်တယ်။
ကျန်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေ ခတ္တိယ၊ ဝေဿ၊ သုဒ္ဓတို့ဟာ ဗြာဟ္မဏဇာတ်ထက် နိမ့်ကျပြီး
ဗြာဟ္မဏဇာတ်များကို အလုပ်အကျွေးပြုရမယ့် ပုဂ္ဂိုလ်တွေချည်းသာ ဖြစ်တယ်။
မိမိတို့ ဗြာဟ္မဏဇာတ်ကသာ စင်ကြယ်တယ်၊ အထက်တန်းကျတယ်၊
နောင်ဘဝလည်း မိမိတို့သာ ကောင်းရာသုဂတိရောက်မယ်၊ ဗြာဟ္မဏဇာတ်များဟာ
ဗြဟ္မာမင်းကြီး၏ ခံတွင်းမှ မွေးဖွားလာတဲ့သူများ ဖြစ်တယ်။”

မြတ်စွာဘုရား - (၁) “လောကမှာ ထင်ထင်ရှားရှား ပုဏ္ဏားမတွေ ကိုယ်ဝန်ဆောင်နေတာ၊
ပုဏ္ဏားမတွေက မွေးတယ်ဆိုတာ အင်မတန် ထင်ရှားနေပါရက်နဲ့
ဘာဖြစ်လို့ ဗြဟ္မာမင်းကြီးရဲ့ ခံတွင်းက မွေးတယ်၊ ပေါက်ဖွားလာတယ်လို့
ပြောရတာလဲ၊
ဒါ လုံးဝ ယုတ္တိမရှိဘူး။”

(၂) ဇာတ်လေးမျိုးမှာ-
“ခတ္တိယဇာတ်ရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်က- မီးမွှေးလည်း မီးတောက်တာပဲ။
ဗြာဟ္မဏဇာတ်ရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်က- မီးမွှေးလည်း မီးတောက်တာပဲ။
ဝေဿဇာတ်ရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်က- မီးမွှေးလည်း မီးတောက်တာပဲ။
သုဒ္ဓဇာတ်ရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်က- မီးမွှေးလည်း မီးတောက်တာပဲ။
သူတို့ မွေးတဲ့ မီးတွေရဲ့ အရောင်အဝါကို ကြည့်လျှင်လည်း တစ်မျိုးတည်းပဲ၊
ထူးခြားမှု မရှိဘူး။”

(၃) ဒီလိုပဲ ဗြာဟ္မဏပဲဖြစ်ဖြစ်၊ ခတ္တိယပဲဖြစ်ဖြစ်၊ ဝေဿပဲဖြစ်ဖြစ်၊ သုဒ္ဓပဲဖြစ်ဖြစ်
“ကောင်းတာ လုပ်ရင် - ကောင်းတယ်၊
မကောင်းတာ လုပ်ရင် - မကောင်းဘူး၊
ကုသိုလ် လုပ်ရင် - လူတော်လူကောင်း၊
အကုသိုလ် လုပ်ရင် - လူဆိုးလူမိုက်” ဒီလိုပဲ သတ်မှတ်တယ်။

(၄) ဒီတော့ ကောင်းတာ လုပ်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်က ကောင်းတာပဲ၊ ဇာတ်နဲ့ မဆိုင်ဘူး၊
ဒါကြောင့်-
“စတုဝဏ္ဏသုဒ္ဓိ - ဇာတ်လေးမျိုးလုံးဟာ စင်ကြယ်နိုင်တယ်၊
ကောင်းရာသုဂတိ ရောက်နိုင်တယ်။
ကောင်းတာ လုပ်ရင် - ကောင်းတာ ဖြစ်နိုင်တယ်။
မကောင်းတာ လုပ်ရင် - မကောင်းတာ ဖြစ်နိုင်တယ်။

“စတုဝဏ္ဏသုဒ္ဓိ” နှင့် ပတ်သက်၍ စကားပြိုင်ပြောသည့်အခါ-

“အဿလာယန” သည် နောက်ဆုံး အရှုံးပေးပြီး ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် ဖြစ်သွားရလေသည်။

၎င်းနောက်- “စန္ဒဝတီ” အမည်ရှိသော ပုဏ္ဏားမနှင့် အိမ်ထောင်ပြုကာ မွေးလာသော သားလေး၏ အမည်မှာ- “ကောဠိက” ဖြစ်သည်။ ကောဠိကသည် သာသနာ့ဘောင်ဝင်ပြီး ရဟန်းပြုသည်။ အလွန်ဉာဏ်ထက်သဖြင့် ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ် “ရှင်မဟာကောဠိက” ဖြစ်လာသည်။

ဘာသာတရား လိုက်နာကျင့်သုံးခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက်နှင့် ပတ်သက်၍ ဆွေးနွေးသော သုတ် (ကောဠိကသုတ် အနှစ်ချုပ်)

- ရှင်မဟာကောဠိက - “မြတ်စွာဘုရားအထံမှာ မြတ်စွာဘုရား၏ အဆုံးအမဖြစ်သော ဘာသာတရားကို လိုက်နာကျင့်သုံးခြင်းဆိုသော ဗြဟ္မစရိယ- မြတ်သောအကျင့်ကို ကျင့်ခြင်းသည် မည်သည့်အတွက် ကျင့်ခြင်း ဖြစ်ပါသလဲ။
- ကံတရားတွေကို အပြောင်းအလဲလုပ်ဖို့ ဘာသာတရားကို ကျင့်သုံးရတာပါလား ဘုရား။”

[ရှင်းလင်းချက်

အခုခေတ် တချို့ဘာသာတရား လိုက်နာကျင့်သုံးသူများက- မကောင်းသော အကုသိုလ်ကံများ ပြုလုပ်ပြီးနောက်- ဝန်ချတောင်းပန်ခြင်းဖြင့် အကုသိုလ်က လွတ်မြောက်သွား၍ ကုသိုလ်ဖြစ်သွားမည်။ ထိုပြုပြီးသော မကောင်းသော အကုသိုလ်ကံတရားများကို ကောင်းမှု ကုသိုလ်ကံ အဖြစ် အပြောင်းအလဲ လုပ်ချင်၍ ဘာသာတရားကို လိုက်နာကျင့်သုံးနေကြခြင်း ဖြစ်သည်။

ဤသို့-

မကောင်းမှု အကုသိုလ်ကံကို ကောင်းမှု ကုသိုလ်ကံအဖြစ် အပြောင်းအလဲလုပ်ဖို့ရာ ဘာသာတရားကို ကျင့်သုံး၍ ရနိုင်ပါလား။]

ရှင်သာရိပုတ္တရာ

- “မဟုတ်ပါဘူး၊ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များ၏ အကုသိုလ်လုပ်မိပြီး ဝန်ချတောင်းပန်ခြင်း ဟူသည်-
- လုပ်မိပြီး အကုသိုလ်(အာရမ္မဇ)ကို အကျိုးမပေးရန် တားခြင်း မဟုတ်ပါ။ လုပ်ပြီးသား အကုသိုလ်ကို ပြန်ဖျက်၍လည်း မရပါ။
- လုပ်မိပြီးနောက် နှလုံးမသာမယာ ဖြစ်နေခြင်းကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာမည့် နောင်တ တစ်ဖန် ပူပန်ခြင်းဟူသော တိုးလာမည့် အကုသိုလ်(ဝိပုဋိသာရဇ)ကို မဖြစ်စေရန်သာ တားခြင်းဖြစ်သည်။

(၁) ဒိဋ္ဌဓမ္မဝေဒနီယကံနှင့် သမ္မရာယဝေဒနီယကံ

ရှင်မဟာကောဠိက - (က) “ယခုဘဝမှာ အကျိုးခံစားရမည့် “ဒိဋ္ဌဓမ္မဝေဒနီယကံ” ကို နောင်ဘဝကျမှ အကျိုးခံစားရမည့် “သမ္မရာယဝေဒနီယကံ” အဖြစ် ပြောင်းလဲပစ်ဖို့ ဘာသာ တရားကို လိုက်နာကျင့်သုံးခြင်းဟူသော မြတ်သောအကျင့်ကို ကျင့်ရတာ ပါလားဘုရား။

(ခ) နောင်တမလွန်မှ အကျိုးခံစားရမည့် “သမ္မရာယဝေဒနီယကံ” ကိုလည်း ယခုဘဝ အကျိုးခံစားရမည့် “ဒိဋ္ဌဓမ္မဝေဒနီယကံ” အဖြစ် ပြောင်းလဲပစ်ဖို့ ဘာသာတရားကို လိုက်နာကျင့်ရတာပါလားဘုရား။

ရှင်သာရိပုတ္တရာ - မဟုတ်ဘူး၊ ငါ့ရှင်၊ ဤသို့ ပြောင်းလဲပစ်ဖို့ မဖြစ်နိုင်ပါ။

(က) ယခုဘဝမှာ အကျိုးခံစားရမည့် ကံတရားသည် ယခုဘဝ၌ပင် အကျိုးခံစား ရမည်၊ နောင်ဘဝသို့ မလိုက်ပါ။

[ဥပမာ- တစ်လ၊ နှစ်လအတွင်း စိုက်ပျိုး စားသုံးရမည့် သီးနှံများကို နှစ်ကာလ ကြာရှည်စွာ မစားသုံးနိုင်သကဲ့သို့။]

(ခ) နောင်တမလွန်ဘဝမှ အကျိုးခံစားရမည့် ကံတရားသည် နောင်တမလွန်ဘဝ ၌သာ အကျိုးခံစားရမည်ဖြစ်သည်။ ယခုဘဝ၌ ချက်ချင်း အကျိုးခံစား၍ မဖြစ်နိုင်ပါ။

[ဥပမာ- နှစ်ရှည်စီမံကိန်းဖြင့် စိုက်ပျိုးထားသော သီးပင်များကို ချက်ချင်း စားချင်၍ မဖြစ်နိုင်သကဲ့သို့။]

ဤသို့- “ဒိဋ္ဌဓမ္မဝေဒနီယကံနှင့် သမ္မရာယဝေဒနီယကံ” နှစ်မျိုးကို အပြောင်းအလဲလုပ်၍ မဖြစ်နိုင်ပါ။

(၂) သုခဝေဒနီယကံနှင့် ဒုက္ခဝေဒနီယကံ

ရှင်မဟာကောဠိက - (က) ချမ်းသာသော အကျိုးကို ပေးမည့် ကုသိုလ်ကံ “သုခဝေဒနီယကံ” ကို ဆင်းရဲသော အကျိုးကို ပေးမည့် အကုသိုလ်ကံ “ဒုက္ခဝေဒနီယကံ” အဖြစ် ပြောင်းလဲဖို့ ဘာသာတရားကို လိုက်နာကျင့်သုံးရတာပါလား။

(ခ) ဆင်းရဲသောအကျိုးကို ပေးမည့်အကုသိုလ်ကံ “ဒုက္ခဝေဒနီယကံ” ကို ချမ်းသာသောအကျိုးကို ပေးမည့်ကုသိုလ်ကံ “သုခဝေဒနီယကံ” အဖြစ် ပြောင်းလဲရန် ဘာသာတရားကို လိုက်နာကျင့်သုံးရတာပါလား။

ရှင်သာရိပုတ္တရာ - မဟုတ်ဘူး၊ ငါ့ရှင် ပြောင်းလဲလို့လည်း မဖြစ်နိုင်ပါဘူး။

(၃) ပရိပက္ခဝေဒနီယကံနှင့် အပရိပက္ခဝေဒနီယကံ

- ရှင်မဟာကောဠိက - (က) ရင့်ကျက်ပြီး အကျိုးပေးတော့မည့် “ပရိပက္ခဝေဒနီယကံ”ကို မရင့်ကျက်သေး၍ အကျိုးမပေးနိုင်သေးသည့် “အပရိပက္ခဝေဒနီယကံ”အဖြစ် ပြောင်းလဲရန်၊
- (ခ) မရင့်ကျက်သေး၍ အကျိုးမပေးနိုင်သေးသည့် “အပရိပက္ခဝေဒနီယကံ”ကို လည်း ရင့်ကျက်ပြီး အကျိုးပေးတော့မည့် “ပရိပက္ခဝေဒနီယကံ”အဖြစ် ပြောင်းလဲရန် -
- ဘာသာတရားကို ကျင့်သုံးရတာပါလား။
- ရှင်သာရိပုတ္တရာ - မဟုတ်ဘူး ငါ့ရှင်၊ ခုလို ပြောင်းလဲဖို့ ကျင့်သုံးခြင်း မဟုတ်ပါ။

(၄) ဗဟုဝေဒနီယကံနှင့် အပ္ပဝေဒနီယကံ

- ရှင်မဟာကောဠိက - (က) အကျိုးများစွာ ခံစားရမည့် “ဗဟုဝေဒနီယကံ”ကို အကျိုးအနည်းငယ်သာ ခံစားရသော “အပ္ပဝေဒနီယကံ”အဖြစ် ပြောင်းလဲရန်၊
- (ခ) အကျိုးအနည်းငယ်သာ ခံစားရသော “အပ္ပဝေဒနီယကံ”ကို အကျိုးများစွာ ခံစားရမည့် “ဗဟုဝေဒနီယကံ”အဖြစ် ပြောင်းလဲရန် -
- ဘာသာတရားကို ကျင့်သုံးရတာပါလား။
- ရှင်သာရိပုတ္တရာ - မဟုတ်ဘူး ငါ့ရှင်၊ ထိုသို့ ပြောင်းလဲရန် ဘာသာတရားကို ကျင့်သုံးခြင်း မဟုတ်ပါ။

(၅) ဝေဒနီယကံနှင့် အဝေဒနီယကံ

- ရှင်မဟာကောဠိက - (က) အကျိုးတရားကို ခံစားစေတတ်၊ ဖြစ်ပေါ်စေတတ်သော “ဝေဒနီယကံ”ကို အဟောသိကံ ဖြစ်သည့် “အဝေဒနီယကံ”အဖြစ် ပြောင်းလဲရန်၊
- (ခ) အကျိုးမပေးတော့မည့်(အဟောသိကံ) “အဝေဒနီယကံ”ကို အကျိုးပေးမည့် “ဝေဒနီယကံ”အဖြစ် ပြောင်းလဲရန် -
- ဘာသာတရားကို ကျင့်သုံးရတာပါလား။
- ရှင်သာရိပုတ္တရာ - မဟုတ်ဘူး ငါ့ရှင်၊ ထိုသို့ ပြောင်းလဲရန် ဘာသာတရားကို ကျင့်သုံးခြင်း မဟုတ်ပါ။
- ရှင်မဟာကောဠိက - အရှင်ဘုရားက “မဟုတ်ဘူး” ဟုချည်း ဖြေသောကြောင့် မည်သည့်အတွက် ဘာသာတရားကို လိုက်နာ ကျင့်သုံးရတာပါလဲဘုရား။
- ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ ဟောတော်မူခဲ့သော ဘာသာတရားကို လိုက်နာကျင့်သုံးရသည့် ရည်ရွယ်ချက်က ဘာပါလဲဘုရား။
- ရှင်သာရိပုတ္တရာ - (၁) ဘာသာတရားကို လိုက်နာကျင့်သုံးတယ်ဆိုတာ - ကံတရားတွေကို ပြောင်းလဲပစ်ဖို့ မဟုတ်ပါ။
- (၂) သံသရာမှာ မည်သည့်အခါမျှ မသိခဲ့ဘူး၊ မမြင်ခဲ့ဘူး၊ မိမိစိတ်နှလုံးထဲ ရောက်မလာဖူး၊ မျက်မှောက်မပြုခဲ့ဖူးသော အကြောင်းအရာများကို သိဖို့၊ မြင်ဖို့၊ ရောက်ရှိလာဖို့၊ မျက်မှောက်ပြုနိုင်ဖို့၊ ထိုးထွင်းသိနိုင်ဖို့ - ဘာသာတရားကို ကျင့်သုံးရတာပါ။

ရှင်မဟာကောဠိက - မသိသေးတာ၊ မမြင်သေးတာ၊ မျက်မှောက်မပြုသေးတာ၊ ကိုယ်တိုင် ထိုးထွင်း မသိသေးတာတွေဟာ ဘာတွေပါလဲ ဘုရား။

ရှင်သာရိပုတ္တရာ - (၁) “ဒါက ဒုက္ခပဲ၊ ဒါက ဒုက္ခဖြစ်ကြောင်းတရားပဲ၊ ဒါက ဒုက္ခတွေ ချုပ်ငြိမ်း သွားတဲ့တရားပဲ၊ ဒါက ဒုက္ခချုပ်ငြိမ်းဖို့ရန် ကျင့်ရမယ့် အကျင့်လမ်းမှန်ပဲ” ဆိုသော သစ္စာတရားကို သိဖို့ ဖြစ်တယ်။

(၂) သစ္စာတရားကို မသိသေးသမျှ သံသရာထဲမှာ လည်နေမည်သာ ဖြစ်တယ်။ သစ္စာတရားကို ထိုးထွင်းသိပြီးတဲ့အခါ သံသရာမှ လွတ်မြောက်မှာ ဖြစ်တယ်။

(၃) “ရှင်အင်္ဂုလိမာလ”ဟာ လက်ညှိုးဖြတ် လူသတ်ခဲ့သော အကုသိုလ် ကံတရားကို ပြောင်းတာမဟုတ်ဘူး။ သစ္စာတရားကို ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့် သိအောင် လုပ်လိုက်တာ၊ သိအောင် လုပ်လိုက်တဲ့အခါ ကိစ္စအားလုံး အလိုလိုပြီးသွားပြီး ဒုက္ခရောက်မယ့် အနေအထားအားလုံးမှ လွတ်မြောက်သွားတယ်။

(၄) ဒါကြောင့် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တွေ (တရားကျင့်တာ၊ ဥပုသ်စောင့်တာ၊ သမာဓိ ကျင့်စဉ်ကို ကျင့်တာ၊ ဝိပဿနာကျင့်စဉ်ကို ကျင့်တာ) ဘုရားရှင်ရဲ့ အဆုံးအမ ဘာသာတရားကို လိုက်နာကျင့်သုံးတာ အားလုံးဟာ “အမှန်တရား (အရိယသစ္စာ)ကို သိဖို့ရန် လုပ်ကြတာဖြစ်တယ်။”

အရိယသစ္စာ(အမှန်တရား) ၄-ပါး

- (၁) ဒုက္ခ အရိယသစ္စာ = ဆင်းရဲခြင်း အမှန်သဘော၊ (ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ ၅-ပါး)
- (၂) ဒုက္ခသမုဒယ အရိယသစ္စာ = ဆင်းရဲကြောင်း အမှန်သဘော၊ (ကိလေသာ-တဏှာ)
- (၃) ဒုက္ခနိရောဓ အရိယသစ္စာ = ဆင်းရဲငြိမ်းခြင်း အမှန်သဘော၊ (နိဗ္ဗာန်)
- (၄) ဒုက္ခနိရောဓ ဂါမိနိ ပဋိပဒါ အရိယသစ္စာ = ဆင်းရဲငြိမ်းရာ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကြောင်းအကျင့် အမှန်သဘော၊ (လောကုတ္တရာ မဂ္ဂင် ၈-ပါး)

ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် တစ်ယောက်၏ ကျင့်စဉ် (Buddhist Practice)

- (၁) ပစ္စုပ္ပန်၊ သံသရာ ဆင်းရဲဒုက္ခ(ရုပ်နာမ်၊ ခန္ဓာ)အပေါင်းမှ- လွတ်မြောက်လိုသော်-
- (၂) ဆင်းရဲဒုက္ခဖြစ်ကြောင်း ဒုက္ခသမုဒယ(ကိလေသာ-တဏှာ)ကို- အမြစ်ပြတ် ပယ်သတ်ရမည်ဖြစ်သည်။
- (၃) သို့မှသာ- ကိလေသာလည်း ငြိမ်း၊ ခန္ဓာလည်း ငြိမ်းရာ ဒုက္ခနိရောဓ(နိဗ္ဗာန်)သို့ ဆိုက်ရောက်နိုင်မည်ဖြစ်သည်။

(၄) ဒုက္ခနိရောဓ(ဆင်းရဲချုပ်ငြိမ်းရာ နိဗ္ဗာန်)သို့ မျက်မှောက်ပြုနိုင်စေရန်-
ဒုက္ခသမုဒယ(ဆင်းရဲကြောင်း- ကိလေသာတဏှာ)ကို အမြစ်ပြတ်ပယ်သတ်နိုင်သော မဂ်ဉာဏ်တည်းဟူ
သော မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး အကျင့်တရားကို ပွားများအားထုတ် ထူထောင်ရမည် ဖြစ်သည်။

သို့ဖြစ်၍ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တစ်ယောက်သည်-

ဒုက္ခချုပ်ငြိမ်းရာ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်(ဒုက္ခနိရောဓ ဂါမိနိ ပဋိပဒါ) ဖြစ်သော-
မဇ္ဈိမပဋိပဒါအကျင့် ဖြစ်သည့် (သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာ)မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး အကျင့်တရားကို မိမိသန္တာန်၌ ဖြစ်စေရန်
ထူထောင်ပေးရမည်ဖြစ်သည်။

၎င်းတို့မှာ-

(၁) သမ္မာဒိဋ္ဌိ မဂ္ဂင်
(၂) သမ္မာသင်္ကပ္ပ မဂ္ဂင် } ————— ပညာမဂ္ဂင် ၂-ပါး

(၃) သမ္မာဝါစာ မဂ္ဂင်
(၄) သမ္မာကမ္မန္တ မဂ္ဂင် } ————— သီလမဂ္ဂင် ၃-ပါး
(၅) သမ္မာအာဇီဝ မဂ္ဂင်

(၆) သမ္မာဝါယာမမဂ္ဂင်
(၇) သမ္မာသတိ မဂ္ဂင် } ————— သမာဓိမဂ္ဂင် ၃-ပါး
(၈) သမ္မာသမာဓိ မဂ္ဂင်

ဤသို့- ထူထောင်နေသည့်အချိန်ကို “ပုဗ္ဗဘာဂမဂ်”ဟု ခေါ်သည်။

“ပုဗ္ဗဘာဂမဂ်” ဆိုသည်မှာ- လောကုတ္တရာမဂ် မရခင် ရှေ့ပိုင်း(ဝိပဿနာဉာဏ်အဆင့်)၌ ဖြစ်သော တရား
ဖြစ်သည်။

မဂ်(မဂ္ဂ)ဟူသည်- သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာမဂ္ဂင် ရှစ်ပါးအပေါင်း (Unity of 8 factors)ဖြစ်သည်။

“မဂ္ဂ”၏ အဓိပ္ပာယ် ၃-မျိုး

သမ္မောဟဝိနောဒနီ အဋ္ဌကထာကျမ်း၌ အဋ္ဌကထာဆရာကြီးများသည် “မဂ္ဂ”၏ အဓိပ္ပာယ်ကို သုံးမျိုး
ဖွင့်ပြထားသည်။

မဂ္ဂ-ဟူသည်

(၁) နိဗ္ဗာန် ရလိုသော ပုဂ္ဂိုလ်များ ရှာမှီးရသောတရား ဖြစ်သည်။

[နိဗ္ဗာနတ္ထိကေဟိ မဂ္ဂိယတေတိ မဂ္ဂေါ။]

(၂) နိဗ္ဗာန်ကို ရှာပေးတတ်သော တရား ဖြစ်သည်။

[နိဗ္ဗာနံ မဂ္ဂတိ ဂဝေသတီတိ မဂ္ဂေါ။]

(၃) ကိလေသာများကို ဖယ်ရှားပြီး နိဗ္ဗာန်သို့ မျက်မှောက်ပြု ဝင်ရောက်သွားသောတရား ဖြစ်သည်။

[ကိလေသေ မာရေန္တော နိဗ္ဗာနံ ဂစ္ဆတီတိ မဂ္ဂေါ။]

ဤ“မဂ္ဂ”တရားတို့သည်-

- သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာမဂ္ဂင် ၈-ပါးအပေါင်း ဖြစ်သည်။

(၁) မဂ္ဂင် ၈-ပါးတွင်-

“ပုဗ္ဗဘာဂမဂ္ဂ” ဟူသော ဝိပဿနာဉာဏ်အနိက္ခိတွင်-

တစ်ခါတစ်ရံ သမ္မာဒိဋ္ဌိက ဦးဆောင်သည်၊ တစ်ခါတစ်ရံ သမ္မာသင်္ကပ္ပ၊ သမ္မာဝါယာမ၊ သမ္မာသတိ၊ သမ္မာသမာဓိတို့ တစ်ပါးစီ တစ်ပါးစီ ဦးဆောင်ကြသည်။

ဤသို့ မဂ္ဂင်တရားများ စွမ်းရည်သတ္တိ မညီသေးဘဲ (တစ်စထောင်၊ တစ်စလျော့)ဖြစ်နေလျှင် လောကုတ္တရာမဂ် မရခင် ရှေ့ပိုင်း ဝိပဿနာဉာဏ်အဆင့်သာ ရှိသေးသော “ပုဗ္ဗဘာဂမဂ်”ဖြစ်သည်။

(၂) ၎င်းနောက်- “ပုဗ္ဗဘာဂမဂ်”အဆင့်မြင့်လာပြီး မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးလုံး၏ စွမ်းအင်သတ္တိသည်လည်း တစ်ညီတည်း ဖြစ်၍ တစ်ပေါင်းတည်း ဖြစ်သွားပြီဆိုလျှင် “လောကုတ္တရာမဂ်” ဟု ခေါ်သည်။

(၃) “လောကုတ္တရာမဂ်”ဖြစ်ပြီဆိုလျှင်-

ဆိုင်ရာ ဆိုင်ရာ ကိလေသာများကို အမြစ်ပြတ် ပယ်သတ်၍ နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြု ဆိုက်ရောက် သွားပြီး အမှန်သစ္စာတရားကို သိခြင်းကိစ္စများလည်း အဆုံးသတ်သွားပြီ ဖြစ်သည်။

ဘာသာတရား လိုက်နာကျင့်သုံးခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက်အစစ်အမှန်

(၁) ကံတရားများကို အပြောင်းအလဲ လုပ်ရန် ဘာသာတရားကို လိုက်နာခြင်း မဟုတ်ပါ။

(၂) သံသရာမှာ မသိခဲ့ဖူးသေးသော အမှန်တရား (အရိယသစ္စာလေးပါး)ကို သိနိုင်၊ မြင်နိုင်၊ မျက်မှောက်ပြု နိုင်သော အရိယမဂ်ဉာဏ်လေးပါး ရရှိစေရန် ကျင့်ကြံ ကြိုးကုတ် အားထုတ်နိုင်ရေးအတွက် ဘာသာတရား ကို လိုက်နာကျင့်သုံးကြခြင်းဖြစ်သည်။

(၃) သစ္စာလေးပါး အမှန်တရားကို မသိသေးသမျှ သံသရာလည်ခဲ့ရသည်၊ သစ္စာလေးပါးကို လောကုတ္တရာ အရိယမဂ်ဉာဏ်ဖြင့် ထိုးထွင်းသိသွားသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် သံသရာလည်ခြင်း အကြောင်းများအားလုံးကို ဖယ်ရှားပစ်နိုင်ပြီး ဆင်းရဲဒုက္ခအပေါင်းမှ လွတ်မြောက်ချုပ်ငြိမ်းရာ နိဗ္ဗာန်သို့ မျက်မှောက်ပြုသွားနိုင်မည် ဖြစ်သည်။

ဆရာတော်ဘုရား၏ ဩဝါဒနှင့် တိုက်တွန်းချက်

- (၁) ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ ဟောကြားခဲ့သော အဆုံးအမ ပိဋကတ် ၃-ပုံ၏ အဆီအနှစ် တရားတော်များ မြန်မာနိုင်ငံသို့ ရောက်ရှိလာစေရန်- ရှင်အရဟံ-စသော ရဟန်းတော် အရှင်မြတ်ကြီးများက သယ်ဆောင်လာကြတယ်။
- (၂) သယ်ဆောင်လာသော ပိဋကတ်တော်များကို စာအုပ်ဘီဒိုများထဲ၌သာ ထည့်သွင်းထားခဲ့လျှင် အဓိပ္ပာယ်များ သိနားလည်ခွင့်ရကြမည်မဟုတ်ပါ။
- (၃) သံဃာတော်အရှင်မြတ်များက အဆင့်ဆင့် လက်ဆင့်ကမ်းပြီး စဉ်ဆက်မပြတ် သင်ယူပို့ချပေးခဲ့လို့သာ တရားတော်တွေရဲ့ အဓိပ္ပာယ်ကို နားလည်သိရှိခွင့် ရလာကြတယ်။
- (၄) **“ပရိယတ္တိယာ ဌိတာယ သာသနံ ဌိတံ”** သင်ယူမှု ရှိနေသမျှ ကာလပတ်လုံး ဘုရားရှင်ရဲ့ အဆုံးအမ သာသနာ၊ ဘာသာတရားများ တည်ရှိနေတာဖြစ်လို့- ဒီကနေ့ခေတ် မြန်မာနိုင်ငံမှာ ပရိယတ္တိစာသင်တိုက်ကြီးများမှာ ပို့ချသင်ယူနေကြတာဟာ သာသနာတော်တည်တံ့ရေး၊ သာသနာတော် ထွန်းကားရေးအတွက် အလုပ်လုပ်နေကြတယ်ဆိုတာ သဘောပေါက်ဖို့ လိုအပ်တယ်။
- (၄) သင်ယူတယ်ဆိုတာ ဒကာ၊ ဒကာမတွေက တို့နဲ့ မဆိုင်ဘူးလို့ မအောက်မေ့လေနဲ့၊ ဘုရားရှင်ရဲ့ အဆုံးအမ တရားတော်တွေကို ကိုယ်တိုင် သိရှိကြအောင် တပိုင်တနိုင် သင်ယူကြဖို့ လိုအပ်တယ်။ ဒါမှမဟုတ်ရင် သူများပြောတာ ငေးမောပြီး ဟိုလူပြောရင် ဟုတ်နိုးနိုး၊ ဒီလူပြောရင် ဟုတ်နိုးနိုး၊ ဒီတရားနာ ဟုတ်နိုးနိုး၊ ဟိုတရားနာ ဟုတ်နိုးနိုးနဲ့ ဟုတ်နိုးနိုးထဲကနေ ထွက်နိုင်မှာ မဟုတ်တော့ဘူး။
- (၅) ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ ဟောကြားခဲ့တဲ့ တရားတော်တွေရဲ့ အနှစ်သာရ အနှစ်ချုပ်တွေကို အမှန်သိအောင် ကြိုးစားအားထုတ်သင့်တယ်။ ကိုယ်ကိုယ်တိုင် သိနိုင်ခွင့်ရှိပါလျက်နဲ့ မသိဘူးဆိုရင်- ကိုယ့်အတွက် ဆုံးရှုံးမှုတစ်ခု ဖြစ်တယ်။
- (၆) ဒါကြောင့်-
မြတ်ဗုဒ္ဓရဲ့ အဆုံးအမ ဘာသာတရား လိုက်နာကျင့်သုံးခြင်းရဲ့ ရည်ရွယ်ချက် အစစ်အမှန်ဟာ-
 - ကံတရားတွေကို အပြောင်းအလဲလုပ်ဖို့ ဘာသာတရားကို လိုက်နာရတာ မဟုတ်ဘူး။
 - ဘဝသံသရာတစ်လျှောက်လုံး မသိသေးတာတွေ သိဖို့၊ အမှန်သစ္စာတရားတွေကို သိဖို့ ဘာသာတရား ကို လိုက်နာရခြင်းသာ ဖြစ်တယ်။
- (၇) **“ဘဝသံသရာတစ်လျှောက်လုံး မသိခဲ့ဖူးသော အမှန်သစ္စာတရားကို-**
 - (က) ထိုးထွင်းသိရှိနိုင်သော အရိယမဂ်ဉာဏ်တရားကို ရရှိစေဖို့ သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာ(မဂ္ဂင်္ဂ-ပါး) အကျင့်တရားများ ကျင့်ကြံကြိုးကုတ် ပွားများအားထုတ်နိုင်ရန်၊
 - (ခ) ရရှိထားရာ ရုပ်နာမ်၊ ခန္ဓာတို့၏ ဆင်းရဲခြင်း အမှန်သဘောကို သိရှိနိုင်ရန်၊
 - (ဂ) သံသရာလည်ကြောင်း(ကိလေသာ-တဏှာ)တရားများကို ဖယ်ရှားပယ်သတ်နိုင်ရန်၊
 - (ဃ) ဆင်းရဲဒုက္ခအပေါင်းမှ လွတ်မြောက်ချုပ်ငြိမ်းရာ နိဗ္ဗာန်သို့ မျက်မှောက်ပြုနိုင်ရန်ဆိုတဲ့ မြတ်ဗုဒ္ဓ၏ အဆုံးအမ ဘာသာတရားများ လိုက်နာကျင့်သုံးခြင်းရဲ့ ရည်ရွယ်ချက်အစစ်အမှန်ကို (ရှင်မဟာကောဠိကရဲ့ အမေး၊ ရှင်သာရိပုတ္တရာရဲ့ အဖြေတို့)အတိုင်း နာယူမှတ်သားကြပြီး အရိယမဂ်ဉာဏ်များတိုင် ရရှိစေရန် ကျင့်ကြံကြိုးကုတ် အားထုတ်တော်မူနိုင်ကြပါစေကုန်သတည်း။

